

T.C.
ANKARA
16. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2016/1605
KARAR NO : 2019/273

DAVACI : NİMET FAHRİ KARASU
VEKİLİ : AV. MELTEM SALMAN
(E-tebligat)

DAVALI : İÇİŞLERİ BAKANLIĞI/ANKARA
VEKİLLERİ : HUK. MÜŞ. KEMAL KAHRAMAN, AV. EMİNE YILMAZ - Aynı
Yerde

DAVANIN ÖZETİ : Davacı tarafından, 10.10.2015 tarihinde canlı bomba eylemi şeklinde Ankara Garı civarında meydana gelen patlamada yaralanması nedeniyle oluşan manevi zararların tazmini istemiyle yaptığı başvurusunun zımnen reddine ilişkin işlemin; hukuka aykırı olduğu, toplantı ve gösteri yürüyüşünün sağlıklı yapılması için gerekli tedbirlerin alınmadığı, olayda hizmet kusurunun bulunduğu ileri sürülerek iptali ile 50.000,00-TL manevi tazminatın eylem tarihi itibarıyla işletilecek yasal faiziyle birlikte tazminine karar verilmesi istenilmektedir.

SAVUNMANIN ÖZETİ : Zararı doğuran olayın bir terör olayı olduğu, bu nedenle uyuşmazlığın 5233 sayılı Kanun kapsamında çözümlenmesi gerektiği, bu Kanunun da manevi zararların tazminini kapsamadığı, davacı tarafından talep edilen manevi tazminat miktarının sebepsiz zenginleşmeye yol açacak nitelikte olduğu belirtilerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Ankara 16. İdare Mahkemesi'nce, duruşma için önceden belirlenen 14.2.2019 tarihinde, davacı vekili Av. Meltem Salman'ın ve davalı idare vekili Av. Emine Yılmaz'ın geldiği görüldü. Taraflara usulüne uygun söz verilip açıklamaları dinlendikten sonra kararın daha sonra tebliğ edileceği belirtilerek duruşmaya son verildi. Dava dosyası incelenerek işin gereği görüldü:

Dava; davacı tarafından, 10.10.2015 tarihinde canlı bomba eylemi şeklinde Ankara Garı civarında meydana gelen patlamada yaralanması nedeniyle oluşan manevi zararların tazmini istemiyle yaptığı başvurusunun zımnen reddine ilişkin işlemin iptali ile 50.000,00-TL manevi tazminatın eylem tarihi itibarıyla işletilecek yasal faiziyle birlikte tazminine karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun "Doğrudan Doğruya Tam Yargı Davası Açılması" başlıklı 13. maddesinde, "İdari eylemlerden hakları ihlal edilmiş olanların idari dava açmadan önce, bu eylemleri yazılı bildirim üzerine veya başka suretle öğrendikleri tarihten itibaren bir yıl ve her halde eylem tarihinden itibaren beş yıl içinde ilgili idareye başvurarak haklarının yerine getirilmesini istemeleri gereklidir. Bu isteklerin kısmen veya tamamen reddi halinde, bu konudaki işlemin tebliğini izleyen günden itibaren veya istek hakkında altmış gün içinde cevap verilmediği takdirde bu sürenin bittiği tarihten itibaren, dava açma süresi içinde dava açılabilir. Görevli olmayan adli ve askeri yarı mercilerine açılan tam yargı davasının görev yönünden reddi halinde sonradan idari yargı mercilerine açılacak davalarda, birinci fıkrada öngörülen idareye başvurma şartı aranmaz." kuralına yer verilmiştir.

T.C.
ANKARA
16. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2016/1605

KARAR NO : 2019/273

Anılan Kanun maddesiyle, idari eylemler nedeniyle uğranılan zararların tazmini istemiyle açılacak davalardan önce idarelere başvuruda bulunmak suretiyle ön karar alınması dava şartı olarak düzenlenmiştir. Yani ilgililer idari eylemlerden kaynaklanan zararlarının tazmini istemiyle davalı idareye başvuruda bulunup ön karar almadan dava açamayacaklardır. İdareye yapılacak başvurulara idareler tarafından verilen cevaplar ise yukarıda belirtildiği gibi ön karar niteliğinde olup, bu kararlar kesin ve yürütülebilir işlemler olmadıklarından iptal davasına konu edilmeleri mümkün değildir.

Uyuşmazlık konusu olay idari eylemden kaynaklanan zararın tazmini istemine ilişkin olup, davalı idareye yapılan başvurunun zımnen reddine ilişkin işlem yukarıda belirtildiği üzere ön karar olması nedeniyle iptal davasına konu edilemeyeceğinden başvurunun zımnen reddine ilişkin işlemin incelenmesine olanak bulunmamaktadır.

Davacının manevi tazminat istemine gelince;

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 2. maddesinde; Türkiye Cumhuriyetinin, toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti olduğu; 5. maddesinde, devletin temel amaç ve görevlerinin, Türk milletinin bağımsızlığını ve bütünlüğünü, ülkenin bölünmezliğini, Cumhuriyeti ve demokrasiyi korumak, kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak; kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya, insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmak olduğu; 125. maddesinde, idarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolunun açık olduğu belirtildikten sonra, aynı maddenin son fıkrasında, idarenin eylem ve işlemlerinden doğan (maddi ve manevi) zararı ödemekle yükümlü olduğu hükme bağlanmıştır.

İdarenin hukuki sorumluluğu, kamusal faaliyetler sonucunda, idare ile bireyler arasında bireyler zararına bozulan ekonomik dengenin yeniden kurulmasını, idari etkinliklerden dolayı bireylerin uğradığı maddi zararlar yanında manevi zararların da idarece tazmin edilmesini sağlayan bir hukuksal kurumdur. Bu kurum, kamusal faaliyetler nedeniyle bireylerin malvarlığında ortaya çıkan eksilmelerin ya da çoğalma olanağından yoksunluğun giderilebilmesini, yine bu surette oluşan manevi zararların karşılanabilmesi için aranılan koşulları, uygulanması gereken kural ve ilkeleri içine almaktadır.

İdare, Anayasamızın 125. maddesinde de belirtildiği üzere, kural olarak yürüttüğü kamu hizmetiyle nedensellik bağı kurulabilen zararları tazminle yükümlü olup; idari eylem ve/veya işlemlerden doğan zararlar idare hukuku kuralları çerçevesinde, hizmet kusuru veya kusursuz sorumluluk ilkeleri gereği tazmin edilmektedir. Bunun yanında, idarenin faaliyet alanıyla ilgili, önlemekle yükümlü olduğu halde önleyemediği bir takım zararları da nedensellik bağı aramadan tazmin etmesi gerekmektedir.

İdarenin kusura dayalı ya da kusursuz sorumluluğu yanında, Anayasanın öngördüğü sosyal hukuk devleti anlayışına uygun olarak ve bu temel üzerinden, kollektif sorumluluk anlayışı çerçevesinde bilimsel ve yargısal içtihatlar ile geliştirilen sosyal risk ilkesi, Anayasanın yukarıda öngördüğü amaçların gerçekleştirilmesine yöneliktir.

Esasen bilimsel ve yargısal içtihatlarla dayalı olarak geliştirilmiş olsa da, Anayasanın 6. maddesinde öngörüldüğü üzere, hiç bir organ kaynağını Anayasadan almayan bir Devlet yetkisini kullanamayacağına göre, sosyal risk ilkesi de tazminat hukukunun temel prensiplerine kaynak oluşturan Anayasa hükümlerine dayanılarak kabul edilmiştir. Daha açık bir şekilde vurgulamak gerekirse, terör olaylarından zarar gören bireylerin maddi ve manevi zararlarının idari yargı mercilerinin toplumsal risk ilkesi uyarınca tazminine ilişkin

T.C.
ANKARA
16. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2016/1605

KARAR NO : 2019/273

kararları, konuyu düzenleyen genel bir yasa olmadığından, doğrudan Anayasanın öngördüğü ilkelere dayanmış; bu ilkeler Danıştay tarafından yorumlanarak ilkeye uygulanabilirlik kazandırılmıştır.

Sosyal risk ilkesi ile toplumun içinde bulunduğu koşullardan kaynaklanan, idarenin faaliyet alanında meydana gelmekle birlikte, yürütülen kamu hizmetinin doğrudan sonucu olmayan, toplumsal nitelikli riskin gerçekleşmesi sonucu oluşan, salt toplumun bireyi olunması nedeniyle uğranılan özel ve olağandışı zararların da topluma pay edilerek giderilmesi amaçlanmıştır. Genel bir ifade ile "terör olayları" olarak nitelenen eylemlerin, Devlete yönelik olduğu, Anayasal düzeni yıkmayı amaçladığı, bu tür olaylarda zarar gören kişi ve kuruluşlara karşı kişisel husumetten kaynaklanmadığı bilinmekte ve gözlenmektedir. Sözü edilen olaylar nedeniyle zarara uğrayan kişiler, kendi kusur ve eylemleri sonucu değil, toplumun bir bireyi olmaları nedeniyle zarar görmektedirler. Belirtilen şekilde ortaya çıkan zararların ise, özel ve olağandışı nitelikleri dikkate alınıp, terör olaylarını önlemekle yükümlü olduğu halde önleyemeyen idarece, yukarıda açıklanan sosyal risk ilkesine göre, topluma pay edilmesi suretiyle tazmini hakkaniyet ve sosyal devlet ilkesi gereğidir.

Öte yandan, terör eylemleri mağdurlarına tazminat ödenmesi amacıyla, Avrupa Birliği Müktesebatının Üstlenilmesine İlişkin Türkiye Ulusal Programının, Adalet ve İçişlerine İlişkin 24. başlığının "Yargının İşlevselliği ve Kapasitesinin Arttırılması Suretiyle Etkin Bir Yargı Sisteminin Tesis Edilmesi" alt başlığında "Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Karşılama Hakkında Kanun Tasarısı"nın 2004 yılında çıkartılacağına taahhüt edilmiş olması ve Akdivar - Türkiye davasındaki durumun sıkça yaşanması üzerine gerek Devletin itibarının zedelenmesi, gerek yüklü miktarlarda tazminata mahkûm olunması, gerekse gerçekten mağdur olan bireylerin zararlarının sulh yoluyla ödenebilmesi amacıyla 5233 sayılı Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Karşılama Hakkındaki Kanun 27/07/2004 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Bu kanunda terör eylemleri nedeniyle oluşan maddi zararların sulh yoluyla çözümlenmesi öngörülmüş ve manevi tazminata ilişkin herhangi bir hükme yer verilmemiş ise de, manevi tazminat istemlerinin 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun öngördüğü usullere tabi yargısal incelemesinin yapılması gerekmektedir.

Nitekim Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 8.2.2016 tarih ve E:2015/632, K:2016/188 sayılı kararı da bu yöndedir.

Dava dosyasının incelenmesinden; 10.10.2015 tarihinde Ankara Garı önünde meydana gelen bombalı terör eylemi neticesinde, davacının, batın ve sağ bacak bölgesinden yaralandığı, aynı gün Turgut Özal Üniversitesi Araştırma ve Uygulama Hastanesinde ameliyata alındığı, vücudundaki şarapnel parçalarının çıkarıldığı, bu hastanedeki tedavisinin ardından yeniden başlayan şikayetleri üzerine 9.5.2017 tarihinde Özel Ankara Umut Hastanesinde ameliyat olduğu, yaşanan olayla ilgili oluşan manevi zararlarına karşılık tazminat ödenmesi istemiyle 8.12.2015 tarihinde davalı idareye başvurduğu, başvurunun zımnen reddedilmesi üzerine bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Olayda, meydana gelen eylemin bir terör eylemi olduğu ve davacının bu eylem neticesinde yaralandığı hususlarında taraflar arasında ihtilaf bulunmadığından, yukarıda açıklanan sosyal risk ilkesi gereğince meydana gelen zararların hizmet kusuru bulunmasa bile idarece tazmini gerekmektedir.

Diğer taraftan manevi tazminat, kişilerin malvarlığında meydana gelen bir eksilmeyi karşılamaya yönelik bir tazmin aracı olmayıp, olay nedeniyle duyulan elem ve ızdırabı kısmen de olsa hafifletmeyi amaçlayan bir tatmin aracıdır.

Buna göre; olayın meydana geliş şekli dikkate alındığında, patlama olayı neticesinde

T.C.
ANKARA
16. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2016/1605
KARAR NO : 2019/273

batın ve sağ bacak bölgesinden yaralanan davacının, olay nedeniyle duyduğu acı ve ızdırabı kısmen de olsa karşılayabilmek amacıyla talep ettiği 50.000,00-TL manevi tazminattan 30.000,00-TL'sinin, davalı idareye başvuru tarihinden itibaren işletilecek yasal faiziyle birlikte tarafına ödenmesine hükmedilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Nitekim benzer nitelikteki bir uyuşmazlıkta, 30.000,00-TL manevi tazminata hükmedilmesine ilişkin Ankara 7. İdare Mahkemesi'nin 23.2.2017 tarih ve E:2016, K:2017/623 sayılı kararı, Ankara Bölge İdare Mahkemesi 10. İdari Dava Dairesi'nin 4.4.2018 tarih ve E:201/1149, K:2018/259 sayılı kararıyla onanmıştır.

Açıklanan nedenlerle; tazminat talebinin zımnen reddine ilişkin işlemin iptali isteminin **incelenmeksizin reddine, davacının manevi tazminat isteminin kısmen kabulü ile 30.000,00-TL manevi tazminatın başvuru tarihi olan 8.12.2015 tarihinden itibaren işletilecek yasal faiziyle birlikte davalı idare tarafından davacıya ödenmesine, fazlaya ilişkin manevi tazminat isteminin ise reddine**, dava kısmen incelenmeksizin ret, kısmen kabul, kısmen ret ile sonuçlandığından, aşağıda dökümü yapılan 2.244,30-TL yargılama giderinin haklılık oranına göre 1.347,00-TL'lik kısmı ile kabul edilen miktar üzerinden karar tarihinde yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca hesaplanan 3.600,00-TL avukatlık ücretinin davalı idareden alınarak davacıya verilmesine, geriye kalan yargılama giderinin davacı üzerinde bırakılmasına, reddedilen miktar üzerinden karar tarihinde yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca hesaplanan 2.400,00-TL avukatlık ücretinin davacıdan alınarak davalı idareye verilmesine, hükmedilen miktar üzerinden hesaplanan 2.049,30-TL karar harcından peşin alınan 853,88-TL karar harcının mahsubu sonucu kalan 1.195,42-TL karar harcının davacıdan tahsili için ilgili tahsil dairesine müzekkere yazılmasına, artan posta avansının kararın kesinleşmesinden sonra davacıya iadesine, kararın tebliğini izleyen günden itibaren 30 gün içinde Ankara Bölge İdare Mahkemesi'ne istinaf yolu açık olmak üzere 15/02/2019 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
ALİ ÜN
38451

Üye
ZEHRA KOŞAL KARADENİZ
167945

Üye
AHMET ARSLAN
178451

YARGILAMA GİDERLERİ	
Başvurma Harcı :	29,20 TL
Karar Harcı :	2.049,30 TL
Vekalet Harcı :	4,30 TL
Posta Gideri :	161,50 TL
TOPLAM :	2.244,30 TL

